

**ÕIEND RIIKLIKU JÄRELEVALVE TEOSTAMISE KOHTA PÄINURME INTERNAATKOOLIS****I. Sissejuhatav osa**

1. Riiklikku järelevalvet teostati Päinurme Internaatkoolis. Järelevalve alus on Järva maavanema korraldused 9.09.2010. a nr 412 ja 8.03.2011. a nr 147.
2. Järelevalve eesmärk on välja selgitada, kuidas õppeasutuses on tagatud pedagoogide vastavus kvalifikatsiooninõuetele, korraldatud pedagoogide atesteerimine ja võimaldatud täienduskoolitust. Järelevalve toimus 14.03.2011–18.03.2011. a. Järelevalve teostas Järva Maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna peainspektor Anne Viljat.
3. Järelevalve käigus vesteldi õppeasutuse direktoriga, direktori asetäitjaga õppealal, direktori asetäitjaga kasvatusalal ning pedagoogidega, tutvuti õppeasutuse dokumentatsiooniga ja analüüsiti seda, tutvuti õppeasutuse õpikeskkonnaga, kontrolliti Eesti Hariduse Infosüsteemis kajastatud andmeid.
4. Lühülevaade õppeasutusest:  
Päinurme Internaatkool on riigikool hariduslike erivajadustega õpilastele, aadress: Päinurme, 72502, Koigi vald, Järvamaa;  
õppeasutuse pidaja on Eesti Vabariik Haridus- ja Teadusministeeriumi kaudu;  
õppeasutuses toimub õppe- ja kasvatus-tegevus eesti keeles;  
õpilaste üldarv on 66;  
pedagoogide üldarv on 22.

**II. Olukorra kirjeldus ja analüüs****Pedagoogide kvalifikatsioon, atesteerimise korraldus ja täienduskoolituse võimaldamine****1. Andmed pedagoogide kohta (tabel 1 ja kirjeldus ning analüüs)**

- 1.1. Õppeasutuse juhi poolt kehtestatud ja tegelikult täidetud ametikohad.
- 1.2. Ametikohtadel töötavate pedagoogide arv.
- 1.3. Kvalifikatsiooninõuetele vastavate pedagoogide arv ja osakaal.

**Tabel 1. Andmed pedagoogide kohta**

Pedagoogilised töötajad	Kehtestatud ametikohtade arv	Tegelikult täidetud ametikohtade arv	Ametikohtadel töötavate pedagoogide arv	Kvalifikatsiooninõuetele vastavaid pedagooge		Kvalifikatsiooninõuetele mittevastavaid pedagooge	
				Arv	%	Arv	%
Juhid	1,75	1,75	3	3	100	0	0
Õpetajad	11,619	10,791	14	7	50	7	50
Huvijuht	0,5	0	0	0	0	0	0
Logopeed	1,5	1,114	2	2	100	0	0
Koolipsühholoog	0,25	0	0	0	0	0	0

Eripedagoog	0	0	0	0	0	0	0
Parandusõppe õpetaja	0	0	0	0	0	0	0
Kasvataja	7,5	6,25	9	7	77,8	2	22,2
Ringijuht	0,259	0,259	4	4	100	0	0
Kokku	23,378	20,164	32	23	71,88	9	28,12

### Õppeasutuse juhi poolt kehtestatud ja tegelikult täidetud ametikohad

Päinurme Internaatkooli sisehindamisaruande kohaselt on koolis loodud optimaalne struktuur, mille alusel toimub personali värbamine, täienduskoolitus ja ümberõpe.

„Päinurme Internaatkooli pedagoogiliste ametikohtade täitmise kord“ on kinnitatud direktori käskkirjaga 15.03.2007. a. Koolijuhi käskkirjaga on 2.08.2010. a moodustatud konkursikomisjon, mille koosseisu on muudetud 17.12.2010.

Pedagoogilised ametikohad täidetakse avaliku konkursi korras (teade kooli veebilehel, Õpetajate Lehes). Kandidaadi sobivust ametikohal töötamiseks hinnatakse esmalt dokumentide põhjal, sobivaks osutunud kandidaadid kutsutakse vestlusele. Õpetaja sobivust ametikohale hinnatakse vastava küsimustiku alusel (kandidaadi vastavus õpetaja üldpädevusnõuetele, eripedagoogi pädevusnõuetele).

Konkursi võitnud isikuga on sõlmitud tööleping.

2010. a suvel toimunud konkursi dokumendid tõendavad kooli tõsiseid jõupingutusi kvalifikatsiooninõuetele vastavate töötajate leidmiseks. Enne õppeaasta algust otsis kool mitmeid uusi töötajaid, korraldades pedagoogide ametikohtade täitmiseks konkursi ja järelkonkursi tegevusterapeudi, eripedagoogi, muusikaõpetuse, elu- ja olustikuõpetuse, eelkutsõpetuse õpetaja leidmiseks. Direktori asetäitjad (õppealajuhataja ja kasvatusalajuhataja) võeti tööle tingimusel, et nad asuvad läbima juhtimiskoolitust.

Jaanuaris toimus konkurss vabanevale eripedagoogi ametikohale. Konkursi tulemusena ei leitud sobivat pedagoogi, tööülesanded jagati olemasolevate töötajate vahel.

Positiivse näitena väärib esiletoomist asjaolu, et asutuse siselisi kaudu on direktor kooli töötajaid pidevalt informeeritud konkursi toimumise tulemustest. Õppeasutuse personal on olnud teadlik, milliste tulemustega pedagoogide ametikohtade täitmise konkursid lõppesid.

Kooli ametikohtade moodustamisel on arvestatud nii hariduslike erivajadustega õpilaste õpetamise, kasvatamise kui ka arengu toetamisega. Õpilaste arengut toetavate tingimuste loomisega tegeleb kogu pedagoogiline kollektiiv. Kooli tugisüsteem koosneb järgmistest osadest: logopeediline abi, sotsiaalpedagoog, psühholoogiline nõustamine (juhtumipõhiselt), nõustamiskomisjon, raamatukogu (kasutusel kui rahunemisruum), rütmika, ravivõimlemine, ainekonsultatsioonid, koduõpe, individuaalne õppekava, meditsiiniline abi, koostöö lapsevanematega, õpilaskodu (õpilaste tegevuste suunamine), huvitegevus.

Õppeasutuse juht on kehtestanud 23,378 ametikohta, millest on täidetud 20,164 ametikohta. Täidetud on koolijuhtide, samuti ringijuhtide ametikohad. Osaliselt on täitmata õpetajate (0,828), logopeedi (0,386), kasvataja ametikohad (1,25). Täitmata on huvijuhi (0,5) ja koolipsühholoogi (0,25) ametikohad. Eripedagoogi ega parandusõppe õpetaja ametikohti pole loodud. Eripedagoogi ettevalmistusega pedagoogid töötavad õpetaja ametikohal.

Alates 2010/2011. õa on õppeasutuses loodud ametikoht direktori asetäitjale (0,25), kes tegeleb kasvatusala ja õpilaste tugiteenuste küsimustega: koordineerib õpilaskodu kasvatajate tööd ja kooli nõustamiskomisjoni tegevust.

2010/2011. õa alguses oli koolipsühholoogi ametikoht täidetud, kuid jaanuaris 2011 lahkus spetsialist teisele tööle. Alates III õppeveerandist kasutatakse õpilaste nõustamiseks Kesk-Eesti Noorsootöö Keskuse psühholoogi abi.

Logopeedi ametikohti on loodud 1,5; 0,386 ametikoha ulatuses on ametikoht täitmata. Üks logopeed töötab osalise koormusega, tegeledes põhiliselt toimetulekuõppekava alusel õppivate õpilastega.

Huvijuhti koolis ei ole. Huvitegevus koondub suures osas õpilaskodusse, seetõttu on seal olemas tegevusjuht-kasvataja abi, kes koordineerib ühiseid tegevusi. Õpilaskodus korraldatakse lastele nii perekui ka ühisüritusi, samuti toetatakse seal õppetööd erinevate ettevõtmistega, nagu käeline tegevus töötubades, arendavate mängude mängimine, ettelugemised.

Alates käesolevast õppeaastast kasutatakse õpilaskodus nn peremudelit – ühe piirkonna lapsed elavad koos pererühmana (6–12 last), igal rühmal on oma kasvataja. Kooli töötajate hinnangul on nimetatud uuendus õpilastele hästi mõjunud, ka lapsevanemad on andnud positiivset tagasisidet.

Huvitegevust koolis korraldavad õpetajad (ainepäevad, tähtpäevade tähistamine). Kooli õpilased võtavad aktiivselt osa vabariiklikest erivajadustega lastele mõeldud spordivõistlustest, õpioskuste päevadest, lauluvõistlustest, teatripäevast „Savilind“, mis sai alguse Pärnusse koolist.

Kooli tugisüsteemi arendamiseks on kavas tööle võtta uusi tugispetsialiste ja ümber korraldada olemasolevate tugispetsialistide töö, et parendada teenuse kättesaadavust.

Laste kasvukeskkond on tunduvalt paremaks muutunud, mis aitab kaasa kasvatuslike eesmärkide saavutamisele: äsja renoveeritud õpilaskodus on ruumid erinevateks tegevusteks, nagu loovteraapia tuba, mängude tuba koos arendavate mängudega, lugemisnurk, saal liikumistegevusteks. Jätkub õppevahendite kaasajastamine. Kõikide õpilaskodu võimaluste ärakasutamiseks ja õpilaste maksimaalseks arendamiseks soovib kool tööle võtta tegevusterapeuti.

Kooli õpikeskkond vajab kiiret ja ulatuslikku parendamist – koolimaja renoveerimine algab 2011. a.

#### Ametikohtadel töötavate pedagoogide arv

2010/2011. õa töötab Pärnusse Internaatkoolis 22 pedagoogi: direktor, 14 õpetajat, viis kasvatajat, kaks logopeedi. Ainult õpetajana töötavaid pedagooge on viis, teised pedagoogid töötavad lisaks direktori asetäitja (2), kasvataja (4) või ringijuhina (4). Üks õpetaja töötab ka sotsiaalpedagoogina (0,3 ametikohta). Kasvatajana töötavaid pedagooge on kokku üheksa.

Õppeasutuse juht on kehtestanud 1,75 juhi ametikohta, ametikohal töötab kolm pedagoogi: direktor koormusega 1,0 (kooli üldjuhtimine), direktori asetäitja õppetöö alal koormusega 0,5 (õppejuht) ja direktori asetäitja kasvatustöö alal koormusega 0,25 (kasvatustegevuse juht). Mõlemad viimatinimetatud koolijuhid töötavad ka õpetajana.

#### Kvalifikatsiooninõuetele vastavate pedagoogide arv ja osakaal

Õppeasutuse sisehindamisaruanne annab hea ülevaate kooli tegevusest personali värbamise, juhtimise, kaasamise ja toetamise, personali arendamise, hindamise ja motiveerimise osas viimase kolme aasta jooksul. Põhjalikult ja objektiivselt analüüsitakse arengukavas püstitatud eesmärkide saavutatust ning seatakse uued eesmärgid ja planeeritakse parendustegevused. Enesekriitiliselt tuuakse välja asjaolu, et erinevates arengudokumentides püstitatud eesmärgid pole olnud piisavalt mõõdetavad, mistõttu ei ole alati võimalik hinnata eesmärkide saavutatust. Samuti leitakse, et personali oskused oma tööd analüüsida ja uusi eesmärke seada ei ole veel piisavad. Nimetatud puuduste kõrvaldamiseks planeeritakse kogu koolile

läbi viia sisekoolitus oma tegevuse eesmärgistamise oskuste arendamiseks, samuti on kavas uuendada kooli põhimäärust ja arengukava ning rakendada kolme aasta jooksul ühtset metoodikat sisehindamise läbiviimisel.

Kooli arengukavas aastateks 2007–2010 seati eesmärgiks tagada koolis kvalifitseeritud personali olemasolu. Sisehindamisaruande järgi täideti nende aastate jooksul kõik ametikohad, vähendati kvalifikatsiooninõuetele mittevastavate pedagoogide osakaalu (2009/2010. õa vastas kvalifikatsiooninõuetele 79% pedagoogilisest personalist). Kvalifikatsiooninõuetele mittevastavad pedagoogid on lülitatud koolitusplaani või nendega on sõlmitud tähtajaline tööleping. Sisehindamisaruandes väljendub kooli selge eesmärk saavutada järgneva kolme aasta jooksul kõikide pedagoogide vastavus kvalifikatsiooninõuetele (uue personali värbamine, olemasoleva personali arendamine).

2010. õa vahetus kooli juhtkond tervenisti, kõik praegused koolijuhid vastavad haridusministri määrusega kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele.

Õpetajana töötavaid pedagooge on kokku 14. Haridusministri 26. augusti 2002. a määrusega nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ kehtestatud nõuetele vastab seitse õpetajat 14-st, st 50%. Seitsme õpetaja kvalifikatsioon ei vasta nõuetele, neist neli õpib tasemeõppes (kaks õpetajat eripedagoogiks, üks põhikooli mitme aine õpetajaks, üks kunstiõpetajaks).

Neljast tasemeõppes õppijast üks omandab bakalaureusekraadi, kolm õpib magistriõppes. Nimetatud pedagoogid omandavad lähemate aastate jooksul vajaliku tasemehariduse.

Õpetajad, kes ei omanda tasemeharidust eripedagoogi erialal, ei ole läbinud 320-tunnist eripedagoogikakursust, kuna nad on tööle asunud alates käesolevast õppeaastast.

Kolm õpetajat, kelle kvalifikatsioon ei vasta nõuetele, ei omanda tasemeharidust (tööõpetuse, inglise keele ja kunstiõpetuse õpetaja). Nimetatud pedagoogid on korduvalt läbinud 160-tunniseid täienduskoolitusi (üks pedagoog koguni kuus korda) korda, samuti on osaletud muudel pikaajalistel pedagoogika-, kutsepedagoogika- ja kunstikursustel.

Õpilaskodu kasvatajana on tööle võetud kokku üheksa isikut, neist viis töötavad sellel ametikohal täiskoormusega. Haridusministri 26.08.2002. a määrusega nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ kehtestatud nõuetele vastab seitsme kasvataja kvalifikatsioon (77,8%). Kahel kasvatajal puudub nõuetekohane kvalifikatsioon: ühel kasvatajal ei ole vajalikku tasemeharidust, teisel on 320-tunnise eripedagoogikaalase täienduskoolituse asemel läbitud 160-tunnine koolitus.

Kõikide ringijuhide kvalifikatsioon vastab haridusministri määrusega kehtestatud nõuetele.

Logopeedide kvalifikatsioon vastab nõuetele.

## 2. Direktori ja direktori asetäitjate (edaspidi *juhtide*) kvalifikatsioon, täienduskoolitus ja keeleoskuse tase (tabelid 2 – 3 ja kirjeldus ning analüüs)

2.1. Juhtide haridustase.

2.2. Kvalifikatsiooninõuete täitmiseks vajaliku täienduskoolituse läbimine ja viimase viie aasta jooksul läbitud täienduskoolitus.

Tabel 3. Keha-, kõne, meele- ja vaimupuuete ja psüühikahäiretega õpilaste kooli juhtide kvalifikatsioon, täienduskoolitus ja keeleoskuse tase

	Juhtide arv	Tasemeharidus			Koolitused						Keeleoskuse tase			
		Eripedagoogiline kõrgharidus	Muu pedagoogiline kõrgharidus	Kõrgharidus	240-t juhtimiskoolitus	160-t juhtimiskoolitus	Juhtimiskoolituse läbimise aasta	160-t eripedagoogika kursus	240-t pedagoogikakursus	5 a jooksul läbinud 160 t täienduskoolitust	C1- kõrgtase	B2- kesktase	Tasemeharidus omandatud eesti keeles	Muu keeletase
Direktor	1		1		v		2004, 2008	v		v				
Direktori asetäitja õppetöö alal	1	1			v		2011	v		v				
Direktori asetäitja kasvatusalal	1		1			läbimisel	2011	v		v				
Kokku	3	1	2		2	1		3		3				

### 2.1. Juhtide haridustase. Kvalifikatsiooninõuete täitmiseks vajaliku täienduskoolituse läbimine

Päinurme Internaatkooli juhtkond töötab koos lühikest aega. Direktor asus ametisse 25. märtsil 2010, tema asetäitjad 1. septembril 2010. Lühikese aja jooksul on loodud toimiv meeskond, mille liikmed teavad oma ülesandeid ja vastutust.

Õppeasutuse direktoril on pedagoogiline kõrgharidus (magistrikraadile vastav tasemeharidus), 12-aastane pedagoogilise töö staaž vaimupuuete õpilastega, läbitud koolijuhtide põhikoolitus (1998. a 460 tundi) ning 240-tunnised juhtimiskursused (2004. a ja 2008. a).

Koolijuht on täiendanud end mitmel eripedagoogikaalasel kursusel (160-tunnised kursused 1999. a, 2009. a; 80-tunnised koolitused 2004. a ja 2006. a ning lühiajalised koolitused).

Koolijuhi kvalifikatsioon vastab haridusministri 26.08.2002. a määrusega nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ kehtestatud nõuetele.

Direktori asetäitjal õppetöö alal on eripedagoogikaalane kõrgharidus (magistrikraad), kolmeaastane pedagoogilise töö staaž vaimupuuete õpilastega ning läbitud 240-tunnine juhtimisalane kursus (2011), samuti 160-tunnine eripedagoogikakursus (2008).

Direktori asetäitja (õppealajuhataja) kvalifikatsioon vastab nõuetele.

Direktori asetäitjal kasvatusalal on pedagoogiline kõrgharidus, 6-aastane pedagoogilise töö staaž vaimupuuete õpilastega, läbitud 160-tunnine eripedagoogikakursus (2008), 80-tunnine eripedagoogikakursus (2006) ja mentorikoolitus (160 tundi, 2010).

Direktori asetäitjal kasvatusalal on läbimisel 160-tunnine juhtimiskoolitus (lõpeb augustis 2011).

Haridusministri 26.08.2002. a määruse nr 65 § 37 lg 9 kohaselt loetakse õppealajuhataja juhtimiskoolituse osas vastavaks kvalifikatsiooninõuetele kahe aasta jooksul töölepingu sõlmimisest, kui ta on nelja kuu jooksul töölepingu sõlmimisest asunud läbima juhtimiskoolitust, seega vastab direktori asetäitja kasvatusalal kvalifikatsioon nõuetele.

Kõikide õppeasutuse juhtide kvalifikatsioon vastab haridusministri 26.08.2002. a määrusega nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ kehtestatud nõuetele.

## 2.2. Viimase viie aasta jooksul läbitud täienduskoolitus

Õppeasutuse juhid on viimase viie aasta jooksul läbinud koolitusi kokku 1938 tunni ulatuses, keskmiselt 646 tundi. Direktoril on täienduskoolitusi 687 tundi, direktori asetäitjal õppetöö alal 498 tundi ning direktori asetäitjal kasvatustöö alal 753 tundi.

Direktor on osalenud nii pikema- kui ka lühiajalistel täienduskoolitustel, sh 160-tunnisel ja 80-tunnisel eripedagoogikakursusel, 240-tunnisel haridusametniku koolitusel. Lühemaajaliste koolituste temaatika puudutab erivajadustega lapsi, kasvatusraskustega lapsi, õppeasutuse juhtimist. Koolijuht on tutvunud ka Tšehhi ning Austria haridussüsteemiga.

Direktori asetäitja õppetöö alal on viimase viie aasta jooksul õppinud tasemeõppes, omandades esmalt haridusteaduse bakalaureuse- ja seejärel magistrikraadi eripedagoogi-nõustaja erialal. Lisaks tasemehariduse omandamisele on direktori asetäitja osalenud 498 tunni ulatuses täienduskoolituses, mille hulka kuuluvad 160-tunnine eripedagoogikakursus ja 240-tunnine juhtimiskoolitus. Lühemaajalised koolitused on olnud erivajadusega laste õpetamise ja kasvatamise temadel.

Direktori asetäitja kasvatustöö alal on viimase viie aasta jooksul osalenud koolituses 753 tundi, mille hulka kuuluvad 160-tunnine ja 80-tunnine eripedagoogikakursus ning 160-tunnine mentorikoolitus. Lühemaajalised koolitused käsitlevad hariduslike erivajadustega laste õpetamist-kasvatamist, õppekeskkonda, isikuandmete kaitset, haridusalast seadusandlust.

Koolijuhtide täienduskoolituse maht ja kursuste temaatika tõendavad juhtkonna soovi luua hariduslike erivajadustega lastele parim õpi- ja kasvukeskkond ning arenguvõimalused.

## 3. Koolis töötavate tugispetsialistide kvalifikatsioon, täienduskoolitus ja keeleoskuse tase (tabel 4 ja kirjeldus ning analüüs)

### 3.1. Tugispetsialistide haridustase.

### 3.2. Kvalifikatsiooninõuete täitmiseks vajaliku täienduskoolituse läbimine ja viimase viie aasta jooksul läbitud täienduskoolitus.

**Tabel 4. Koolis töötavate tugispetsialistide kvalifikatsioon, täienduskoolitus ja keeleoskuse tase**

	Tugispetsialistide arv	Tasemeharidus							Koolitused					Keeleoskuse tase			
		Pedagoogiline kõrgharidus	Eripedagoogika/ logopeedia/ koolipsühholoogia/ kultuurialane kõrgharidus	Psühholoogia alane kõrgharidus	Muu kõrgharidus	Pedagoogiline keskeriharidus	Muu keskeriharidus	Keskeriharidus	160-t koolipsühholoogia kursus	160-t pedagoogika/ noorsootöö kursus	160-t eripedagoogika kursus	40-t pedagoogika või noorsootöö kursus	5 a jooksul läbinud 160 t täienduskoolitust	C1- kõrgtase	B2- kesktase	Tasemeharidus omandatud eesti keeles	Muu keeletase
Huvijuht	-																
Logopeed	2		2										2				
Eripedagoog	-																
Koolipsühholoog	-																
Parandusõppe õpetaja	-																

Õpilaskodu või pikapäeva-rühma kasvataja	9		1		4	1	2	1			9		9				
Ringjuht	4	1			1	1	1				4		4				
Kokku	15	1	3		5	2	3	1			13		15				

Tugispetsialistide haridustase. Kvalifikatsiooninõuete täitmiseks vajaliku täienduskoolituse läbimine

Koolis töötab kaks logopeedi, mõlemad omavad erialast kõrgharidust (Tartu Riiklik Ülikool) ja pikaajalist pedagoogilise töö staaži. Õppeasutuse logopeedide kvalifikatsioon vastab nõuetele.

Õpilaskodu kasvatajana töötab kokku üheksa pedagoogi, neist viis töötajat koormusega 1 või 0,9. Seitsme kasvataja kvalifikatsioon vastab haridusministri määrusega kehtestatud nõuetele.

Haridusministri määrusega kehtestatud nõuetele vastab eripedagoogikaalase kõrgharidusega kasvataja kvalifikatsioon.

Pedagoogilise keskeriharidusega on üks kasvataja, kellel on kahel korral läbitud 160-tunnine eripedagoogikakursus – kasvataja kvalifikatsioon vastab nõuetele.

Mittepedagoogilise kõrgharidusega kasvatajaid on kokku neli. Üks kasvataja on omandanud kõrghariduse Eesti Põllumajanduse Akadeemias, läbinud kuuel korral 160-tunnise eripedagoogika koolituse. Nimetatud kasvataja kvalifikatsioon vastab nõuetele.

Kolm kasvatajat on omandanud rakenduskõrghariduse sotsiaaltöö valdkonnas. Nimetatud kasvatajatest ühel on läbitud 160-tunnine eripedagoogikakursus. Haridusministri 26.08.2002. a määruse nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ § 30 lg 3 alusel, mille kohaselt loetakse kvalifikatsiooninõuetele vastavaks isik, kellel on muu kõrg- või keskeriharidus ja läbitud 320-tunnine eripedagoogikakursus, ei saa kasvataja kvalifikatsiooni hinnata kvalifikatsiooninõuetele vastavaks. Nimetatud täienduskoolituse läbimine on viibinud, kuna lapsehoolduspuhkuse ajal oli õpetajaga töösuhe peatatud. Pedagoogiga on 2006. a sõlmitud tähtajatu tööleping, hetkel ei ole seda enam otstarbekas tähtajaliseks muuta. Kasvataja asub õppima 160-tunnisele eripedagoogikakursusele (arvatud 2011. a koolitusplaani), mille lõppedes vastab tema kvalifikatsioon nõuetele.

Kahel rakenduskõrgharidusega (sotsiaaltöö eriala) kasvatajal on kolmel korral läbitud 160-tunnine eripedagoogikakursus, ühel kasvatajal lisaks ka 80-tunnine koolitus. Kasvatajate kvalifikatsioon vastab nõuetele.

Kaks kasvatajat on muu keskeriharidusega (Rakvere Pedagoogikakoolis 2000. a omandatud sotsiaalpedagoogi eriala). Ühel kasvatajal on läbitud kolm, teisel neli 160-tunnist eripedagoogikakursust. Kasvatajate kvalifikatsioon vastab nõuetele.

Ühel kasvatajal on tasemehariduseks üldkeskharidus. Pedagoog on neljal korral läbinud 160-tunnise eripedagoogikaalase koolituse. Kuna kasvatajal puudub vastav tasemeharidus (haridusministri 26.08.2002. a määruse nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ § 30), ei saa tema kvalifikatsiooni lugeda nõuetele vastavaks. Töötajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping (kuni 31.08.2011).

Ringijuhitudena töötab neli pedagoogi. Üks ringjuht omab pedagoogilist kõrgharidust, teine ringjuht pedagoogilist keskeriharidust – seega on mõlemal ringijuhil (käsitöö, muusika) olemas nõuetekohane kvalifikatsioon.

Tehnikaringi juhil on keskharidust eeldav keskeriharidus tehniku-arhitekti erialal (Tallinna Ehitus- ja Mehhaanikatehnikum) ning läbitud 320-tunnine kutsepedagoogikakursus, 160-tunnine pedagoogikakursus ja 320 tundi eripedagoogikakursusi. Tehnikaringi juhi kvalifikatsioon vastab haridusministri määrusega kehtestatud nõuetele.

Kunstiringi juhil on kõrgharidus raamatupidamise alal (Eesti Põllumajanduse Akadeemia), läbitud mitmed 160-tunnised eripedagoogikakursused ning 650-tunnine kujutava kunsti kursus. Ringijuhil kvalifikatsioon vastab nõuetele.

Kõikide ringijuhtide kvalifikatsioon vastab haridusministri määrusega kehtestatud nõuetele.

#### Viimase viie aasta jooksul läbitud täienduskoolitus

Kooli tugispetsialistid on viimase viie aasta jooksul läbinud arvukalt täienduskoolitusi. Väiksema koormusega töötaval loopeedil on viimase viie aasta jooksul läbitud täienduskoolitusi 217 tunni ulatuses. Koolitused on käsitletud hariduslike erivajadustega laste õpetamist-toetamist ning logopeedi töö spetsiifilisi küsimusi. Koolitusorganisatsioonidest on esindatud Tartu Ülikool, Eesti Logopeedide Ühing, Davis Learning Foundation, Merlecons ja KO OÜ jt.

Suurema koormusega töötav logopeed on viimase viie aasta jooksul läbinud täienduskoolitusi 208 tunni ulatuses. 2007. a läbis logopeed 160-tunnise logopeedide koolituse, 2009. a 40-tunnise erialase koolituse.

Õpilaskodu kasvatajana töötavad pedagoogid on läbinud täienduskoolitusi kokku 2398 tunni ulatuses (arvestatud on ainult kasvatajana töötavaid pedagooge). Seega on kasvatajad osalenud viimase viie aasta jooksul koolitustel keskmiselt 479,6 tundi. Personaalselt on kõige rohkem kursustest osa võetud 952 tunni ulatuses.

Viimase viie aasta jooksul on kõik kasvatajad osa võtnud 160-tunnisest eripedagoogikaalasest koolitusest (1–3 korda). Lühemaajalistel kursustel on õpitud enesekehtestamist, kasvatustöö läbiviimist erikoolis, mikrokliima kujundamist õpetajaskonnas ja klassis, arenguveestluste läbiviimist, esmaabi andmist, isikuandmete kaitset ja avalikustamist, omandatud IT-alaseid teadmisi.

Õppeasutuses on heaks tavaks korraldada koolisiseseid koolitusi, nii 160-tunniseid kui ka lühiajalisi, millest võtab osa kogu pedagoogiline kollektiiv (nt 2010. a sisekoolitus „Meie tunne, mikrokliima ja selle kujundamine õpetajaskonnas ning klassis“). Kuna kasvatajatele korraldatakse vähe koolitusi, on õppeasutus tellinud 2011. aastal kohapeale Tallinna Ülikoolilt 160-tunnise täienduskoolituse kasvatajatele ja õpetajatele. Pedagoogidel on olnud võimalus koolituse sisu osas kaasa rääkida.

Ringijuhtidena töötavad pedagoogid on viimase viie aasta jooksul läbinud arvukalt erinevaid koolitusi: tehnikaringi juht 941 tundi, muusikaringi juht 197 t, käsitööringi juht 300 t ning kunstiringi juht 1270 tundi. Kuna kõik ringijuhid on ühtlasi ka õpetajad, käsitletakse nende täienduskoolitusi lähemalt öiendi punktis 4.3.

#### **4. Õpetajate kvalifikatsioon, täienduskoolitus, atesteerimine ja keeleoskuse tase (tabelid 5 – 6 ja kirjeldus ning analüüs)**

##### **4.1. Õpetajate haridustase.**

##### **4.2. Kvalifikatsiooninõuete täitmiseks vajaliku täienduskoolituse läbimine ja viimase viie aasta jooksul läbitud täienduskoolitus.**

##### **4.3. Atesteerimisel omistatud ametijärk.**



Tabel 6. Keha-, kõne, meele- ja vaimupuuetega ning psüühikahäiretega õpilaste koolis lihtsustatud ja toimetuleku õppekava alusel õpetavate õpetajate kvalifikatsioon, täienduskoolitus, atesteerimine, keeleoskuse tase

Õppeaine	Õppeaineid õpetavate õpetajate arv	Tasemeharidus				Koolitused			Omistatud ametijärk				Keeleoskuse tase				
		Eripedagoogika alane kõrgharidus	Muu pedagoogiline kõrgharidus	Muu pedagoogiline keskeriharidus	Läbitud õpetajakoolitus	Läbitud 320-t eripedagoogikakursus	Läbitud 2 160-t eripedagoogikakursust	5 a jooksul läbinud 160 t täienduskoolitust	Pedagoog-metoodik	Vanempedagoog	Pedagoog	Noorempedagoog	Ametijärguta	C1-kõrgtase	B2-kesktase	Tasemeharidus omandatud eesti keeles	Muu keeletase
Klassiõpetaja																	
Emakeel	6	2	2	1		3	5		2	3		1					
Eesti keel teise keelena																	
Inglise keel	1					1	1			1							
Saksa keel																	
Vene keel																	
Matemaatika	6	2	2	1		3	5		2	3		1					
Kodulugu, loodusõpetus	4		1	1	1	3	3		1	2		1					
Geograafia	1				1	1	1			1							
Füüsika ja keemia elementaarkursus	1	1				1	1			1							
Ajalugu, kodanikuõpetus	3		1		1	2	2		1	1		1					
Muusikaõpetus	1		1				1			1							
Kunstiõpetus	1					1	1			1							
Tööõpetus	4		1			3	4			2		2					
Käsitöö	1					1	1		1								
Kehaline kasvatus	2					2	2		1	1							
Elu- ja olustikuõpe	1		1				1					1					
Orienteerumisained	1			1		1	1			1							
Kunst ja käelised tegevused																	
Rütmika	2		2			1	2		1	1							
Kokku	35	5	11	4	3	0	23	31	0	9	19	0	7				

Tabelis ei kajastu nõutava tasemehariduse puudumine.

#### 4.1. Õpetajate haridustase

Päinurme Internaatkooli prioriteetseks eesmärgiks on areneda õppivaks organisatsiooniks, kus väärtustatakse meeskonnatööd. Kooli personalipoliitika põhimõtteks on, et pedagooge toetatakse kvalifikatsiooninõuetele vastava hariduse omandamisel. Analüüsidest kooli pedagoogide osalemist taseme-

ja täienduskoolituses, samuti personaliotsingute kulgu, on selgesti tuntav koolijuhi püüd tagada õpilaste arengut toetavad tingimused, sh erialaselt pädevate pedagoogide olemasolu, ja kooli personali järjepidev areng.

Päinurme Internaatkooli arengukavas 2007–2010 püstitatud eesmärk „Tagada koolis kvalifitseeritud personali olemasolu“ ei realiseerunud nimetatud perioodi lõpuks, seepärast püstitatakse konkreetne eesmärk uuesti: saavutada kolme aasta jooksul kõikide õpetajate kvalifikatsiooninõuetele vastavus. Väheoluline pole ka eesmärk muuta nii füüsiline kui ka vaimne töökeskkond koolis pedagoogi tööd toetavaks.

Kooli üldtööplaani kohaselt on 2010/2011. õa täiendus- ja ümberõppe prioriteetseteks suundadeks eripedagoogika, individuaalse õppekava rakendamine, õppekavaarendus ning juhtimine ja haldus. Plaanikohaselt viiakse õppeaasta jooksul läbi kolm õppepäeva ja kaks kogemusloengut. Õppeaasta jooksul valmib kooli uus arengukava (2011–2013), selle esimese etapina korraldati õppeaasta eel kooli arenguseminar.

Õpetajana töötab koolis 14 pedagoogi. Eripedagoogikaalase kõrgharidusega on kolm õpetajat, neist ühel on bakalaureusekraad, ühel magistrikraad ja ühel magistritasemega võrdsustatud haridus. Muu pedagoogilise kõrgharidusega õpetajaid on viis, neist kolmel on kõrghariduse I aste. Pedagoogiline keskeriharidus on kahel õpetajal. Muu kõrgharidus on kahel (Eesti Põllumajanduse Akadeemia, Lääne-Virumaa Kutsekõrgkool), muu keskeriharidus ühel õpetajal (Tallinna Ehitus- ja Mehhaanikatehnikum). Ühe õpetaja tasemeharidus on hetkel üldkeskharidus (omandab eripedagoogikaalast kõrgharidust bakalaureuseõppes). Seega on kõrgharidusega õpetajaid kokku kümme, keskeriharidusega kolm, keskkharidusega üks. Pedagoogilise hariduse omandanud õpetajaid on kokku kümme.

Mitmed kooli pedagoogid jätkavad õpinguid: kolm õpetajat magistrioppes, üks bakalaureuseõppes. Õppealajuhataja omandas eripedagoogika alal magistrikraadi 2010. a.

#### 4.2. Õppeaine õpetamiseks vajaliku ettevalmistuse olemasolu

Õppeainete õpetamiseks on vajalik ettevalmistus olemas pedagoogilise kõrg- ja keskeriharidusega õpetajatel.

Kahel õpetajal on eripedagoogikas magistrikraad või sellele vastav haridustase – õpetajate kvalifikatsioon vastab haridusministri 26.08.2002. a määrusega nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ kehtestatud nõuetele.

Kahel pedagoogilise kõrgharidusega õpetajal on läbitud 320-tunnine (kahes osas) eripedagoogikakursus, mis tagab nende kvalifikatsiooni vastavuse haridusministri määrusega kehtestatud nõuetele.

Kahel õpetajal on pedagoogiline keskeriharidus ja läbitud 320-tunnine (kahes osas) eripedagoogikakursus, nende kvalifikatsioon vastab nõuetele.

Üks õpetaja läbis õpetajate koolituse raamnõuetes sätestatud mahus õpetajakoolituse, omandades õiguse töötada põhikooli loodusteaduste õpetajana; tema kvalifikatsiooni saab lugeda nõuetele vastavaks. Õpetaja haridustasemeks on rakenduskõrgharidus (2003). Õpetajal on läbitud kvalifikatsiooninõuete täitmiseks vajalik täienduskoolitus.

Vajaliku tasemehariduse puudumise tõttu ei vasta seitsme õpetaja kvalifikatsioon haridusministri määrusega kehtestatud nõuetele.

Üks õpetaja (eesti keel ja matemaatika) on omandanud eripedagoogika alal bakalaureusekraadi (2009). Hetkel ei vasta õpetaja kvalifikatsioon nõuetele, kuna tasemehariduse nõudeks olev magistrikraad on omandamata (haridusministri 26.08.2002. a määruse nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ § 37 lg 11). Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping (31.08.2011).

Muusikaõpetuse õpetajal on pedagoogiline kõrgharidus, bakalaureusekraad (2005), elu- ja olustikuõpetuse ja tööõpetuse õpetajal samuti pedagoogiline kõrgharidus koos bakalaureusekraadiga (2006). Õpetajate kvalifikatsioon ei vasta hetkel nõuetele, kuna tasemehariduse nõudeks olev magistrikraad on omandamata (haridusministri 26.08.2002. a määruse nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ § 37 lg 11). Mõlema õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping (31.08.2011).

Kunsti- ja tööõpetuse õpetajal on kõrgharidus (Eesti Põllumajanduse Akadeemia), kuid puudub pedagoogiline haridus. Haridusministri määrusega kehtestatud nõuetele õpetaja kvalifikatsioon ei vasta. Pedagoogil on kuuel korral läbitud 160-tunnine eripedagoogikakursus, aine õpetamiseks vajalike teadmiste omandamiseks ka 650-tunnine kujutava kunsti kursus. Läbitud täienduskoolituste mahtu arvestades oluks õpetajal otstarbekam läbida õpetajakoolitus 40 AP ulatuses, millega oluks tagatud tema kvalifikatsiooni vastavus nõuetele.

Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping, millega on eksitud „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 75 lg 6 vastu, mille kohaselt võib direktor sõlmida tähtajalise töölepingu tähtajaga kuni üks aasta isikuga, kellel on vähemalt keskharidus.

Inglise keele õpetajal on rakenduskõrgharidus sotsiaaltöö alal (2003). Pedagoogilise hariduse puudumise tõttu ei saa õpetaja kvalifikatsiooni lugeda nõuetele vastavaks. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping („Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 75 lg 6).

Tööõpetuse õpetajal on mittepedagoogiline keskeriharidus, õpetaja kvalifikatsioon ei vasta nõuetele. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping („Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 75 lg 6).

Eripedagoogika bakalaureuseõppes õppiva keskharidusega õpetaja kvalifikatsioon ei vasta hetkel nõuetele, kuna tal puudub vajalik tasemeharidus. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping (31.08.2011).

Õppeainete lõikes ei oma vajalikku ettevalmistust õppeaine õpetamiseks üks kuuest emakeeleõpetajast, üks kuuest matemaatikaõpetajast, inglise keele õpetaja, üks kahest koduloõpetajast, üks kolmest ajalooõpetajast, muusikaõpetaja, kunstiõpetaja, elu- ja olustikuõpetaja, kaks neljast tööõpetuse õpetajast, rütmikaõpetaja.

#### 4.3. Kvalifikatsiooninõuete täitmiseks vajaliku täienduskoolituse läbimine ja viimase viie aasta jooksul läbitud täienduskoolitus

Õppeasutuse üldtööplaani osaks olev koolitusplaan annab detailise ülevaate personaliarendusest koolis. Koolitustega soovitakse toetada personali järjepidevat arengut. Koolitusplaan lähtub õppeaasta analüütilisest kokkuvõttest, sisehindamise tulemustest ja õpetajate eneseanalüüsil põhinevatest õppeaasta kokkuvõtetest. Koolitusplaani koostamisel lähtub kool ka organisatsiooni vajadustest, eelkõige õpetajate vastavusest kvalifikatsiooninõuetele. Eneseanalüüsi ja täienduskoolituse põhimõtted on töötajatega läbi arutatud.

Koolitusplaani koostamise lähtekohaks on pedagoogide kokkuvõtted õppeaastast, milles analüüsitakse muu hulgas ka isiklikku tööalast arengut. Analüüside aluseks on nn Demingi tsükkel, mille alusel õpetaja analüüsib püstitatud eesmärkide realiseerumist ja seab uued eesmärgid.

Õpetajad on aastate jooksul kasutanud enesehindamiseks erinevaid moodsid. 2008/2009. õa hinnati end õpetaja üld- ja eripädevusnõuetest lähtuvalt, märkides ühtlasi, millise oskuse kohta soovitakse koolitust. 2009. a toimus koolis sisekoolitus eneseanalüüsi ja -hindamisest.

Enesehindamise tulemusena püstitatud arengueesmärgid arutatakse läbi juhi ja pedagoogi vahelisel arenguveestlusel (2007. a alates), selgitatakse välja töötaja arenguvajadused ja kavandatakse meetmed, kuidas kool saab töötajat tema arengus toetada (koolitus, personaalne juhendamine, enesetäiendamine).

Pedagoogide jaoks, kellel puudub nõutav tasemeharidus, püütakse leida sobiv tasemekoolituse viis. Töötajad, kellel puudub kvalifikatsiooninõuete täitmiseks vajalik kursus, lülitatakse koolitusplaani (nt 2010/2011. õppeaastast kooli tööle võetud õpetajad, kel puudub 320-tunnine eripedagoogikakursus).

2010. aastast alates täidavad õpetajad arenguevestlusteks ettevalmistuslehe, kus hindavad eelmisel aastal püstitatud ülesannete täitmist, enesearendamist ja teadmiste-oskuste täiendamist iseseisva õppimise ja täienduskoolituse teel (tasemekoolitusel, tööalasel ja vabahariduskoolitusel osalemine) ning avaldavad soovi uue õppeaasta koolitusteks.

Koolijuht on täpselt määratlenud töötajate koolituse prioriteetid 2010/2011. õa: tagada eripedagoogikaalane täienduskoolitus kõikidele pedagoogidele (vastavalt pedagoogide kvalifikatsiooninõuetele), võimaldada individuaalse õppekava koolitus nendele pedagoogidele, kes seda pole läbinud, suunata uue õppekava koolitusele õppe- ja kasvatusvaldkonna ja ainekomisjonide juhid, suunata juhtimiskoolitusele uued õppe- ja kasvatusvaldkonna juhid. Nimetatud prioriteetide määratlemisel on koolijuht lähtunud nii kooli kui ka pedagoogide isiklikust arenguvajadusest. Koolitusplaanis on personaalselt kavandatud pedagoogide taseme- ja täienduskoolitus (koolituse liik, koolitaja, teema, maksumus). Koolitusorganisatsioonidest domineerivad Tallinna ja Tartu Ülikool.

Koolitusplaanis kajastub kahe õpetaja eripedagoogikaalases bakalaureuse- ja magistriõppes õppimine, ei kajastu bakalaureusekraadiga õpetajate õppimine põhikooli mitme aine õpetaja magistriõppes ning kunstiõpetaja magistriõppes. Koolitusplaanis oleva täpsustamiseks koostatakse ka kuuplaane.

Koolis eeldatakse, et iga pedagoog vastutab ise oma teadmiste ja oskuste arendamise eest, organisatsioon toetab töötajat tema arengus. Töötajate tööalane enesetäiendamine toimub õppeasutuse koolituskorra alusel (kinnitatud direktori käskkirjaga 03.11.2008. a). Koolituskorraga sätestatakse koolituse eesmärgid ja põhimõtted.

Koolituste planeerimine ja korraldamine on lähtunud koolituskorraga sätestatud põhimõtetest (koolituste korraldamisel arvestatakse kooli kui terviku ja töötaja individuaalseid vajadusi, koolitus lähtub organisatsiooni eesmärkidest, koolitustegevus on korrastatud ja reguleeritud erinevate normdokumentide abil, koolitus lähtub elukestva õppe põhimõtetest, koolitusele eelneb koolitusvajaduse analüüs).

Informatsioon tööalaste koolituste kohta saadetakse õppeasutuse siseliski kaudu igale pedagoogile; töötaja hindab, kas konkreetne koolitus on tema tööalaseks arenguks vajalik. Õpetajate sidusgrupp arutab ja hindab kollektiivi koolitusvajadust – kui koolitust on vaja paljudele, tehakse sisekoolitus.

Koolitusel viibinu koostab aruande, kus kirjeldab koolitusel osalemise motiive, annab hinnangu koolitusele ja teadmiste rakendamise võimalustele. Aruanded annavad ühtlasi ka infot koolitusorganisatsiooni pädevuse ja koolituste kvaliteedi kohta. Koolituse mõjusust analüüsib ja hindab töötaja iga-aastaseks arenguevestluseks valmistudes.

Koolituse kohta koostab õppeasutuse juht aastaruande, märkides nimeliselt koolituspäevade arvu, koolitaja, koolituse liigi, teema ja maksumuse. 2010. a koolitusaruande kohaselt oli õppeasutusel koolitusteks eelarvelisi vahendeid piisavalt – 110 000 krooni. See võimaldas osaleda haridusalastel, eripedagoogika ja juhtimiskoolitustel. 2010. a osaleti koolitustel 43 korral. Koolitustel osales 17 pedagoogi. Üks õpetaja osales ümberõppes. Tasemekoolituses osales neli õpetajat. Sisekoolitustest toimus psühholoogiaalane õppepäev, mille viis läbi külalislektor. Sisekoolituse raames viidi kogu personalile läbi e-kooli temalised koolitused, käivitus e-kool. Õpetajad osalesid ka vabahariduskoolitustel ja konverentsidel (Tiigrihüppe SA koolitused, haridusjuhtide aastakonverents, Eripedagoogide Liidu konverents, vabariiklik käsitööpäev jpt).

Koolituste temaatika on igati asjakohane. Lisaks 160-tunnistele eripedagoogikaalastele kursustele on läbitud lühemaid, samuti hariduslike erivajadustega õpilaste õpetamiseks ja kasvatamiseks vajalikke koolitusi, nagu enesekehtestamine, õpilaste aktiveerimine, traumaatilise kriisijuhtimise lahendamine, koostöö peredega, hariduslike erivajadusega laps tugisüsteemis, tervislik õppekeskkond, käitumisprobleemidega laps ja noor, psüühikahäired ja emotsionaalsed probleemid lapse- ja noorukieas, aktiivsus- ja tähelepanuhäirega laps jpt. Lisaks sellele on õpetajad osalenud erinevatel kursustel, kus käsitleti konkreetse õppeaine õpetamise küsimusi.

Kursuste materjalid, nii paberandjal kui ka elektroonilised, edastatakse kolleegidele. Õpetajate sidusgrupi koosolekutel antakse taseme- ja täienduskoolitustel kuulnud oluline info edasi. Kursuste lõputööd saavad tavaliselt õppematerjaliks, mida võivad kasutada kõik soovijad.

Kooli eesmärk väärtustada meeskonnatööd konkretiseerub sellistes tegevustes, nagu koolisisesed täienduskoolitused kogu personalile ja koolimeeskondade osalemine koolitusprojektides. Õppeasutusel on pikaajalised rahvusvahelised koostöökogemused Comeniuse projekti raames (kogemuste vahetamine erinevate maade kolleegidega). Osa on võetud teistestki projektidest.

Kahel mentorikoolituse läbinud vanempedagoogil on kohustus toetada ja juhendada noori, alles õpetajateed alustavaid pedagooge. Kool olnud praktikabaasiks: õpetajad on juhendanud eripedagoogika eriala üliõpilasi (2010. a sooritas praktikat kolm praktikanti).

Päinurme Internaatkoolis on võetud suund lapsepõhisele lähenemisele senise ainepõhise õpetamise asemel. Sellega seoses vajatakse kooli eripedagoogi haridusega õpetajaid, kes oskaksid ja suudaksid näha last kui tervikut. Hetkel on koolis kolm eripedagoogikaalase kõrgharidusega õpetajat (bakalaureusekraad, magistrikraad, magistritasemega võrdsustatud haridus), üks õpetaja omandab bakalaureusekraadi. Eripedagoogikaalased kursused on läbinud kõik pedagoogid, v.a esimest aastat koolis töötavad õpetajad. Seega loob kool baasi, et üles ehitada klassiõpetajate kasutamisel põhinev süsteem.

Koolis õpib n-õ lisa-aastal 15 õpilast, neist kaheksa toimetuleku- ja seitse lihtsustatud õppekava alusel. Lisa-aasta eesmärk on aidata õpilased iseseisvasse ellu ja anda teadmisi-kogemusi tööturu tarbeks. Lisa-aasta õpilaste toetamiseks on koolis eelkutsuõppetunnid, korraldatakse karjäärpäevi (Põltsamaa Felix, E-Piim), karjäärinõustamist viib läbi Kesk-Eesti Noorsootöö Keskus.

Kooli sisehindamisaruandes tehtud ettepanekud parendustegevuseks personali arendamisel (meetmed koolituste mõjususe tõstmiseks, kooli vajadustest ja eesmärkidest lähtuv pedagoogide täienduskoolitus) on igati põhjendatud, arvestades asjaolu, et 50% õpetajate kvalifikatsioon ei vasta nõuetele, kumbki kvalifikatsiooninõuetele mittevastav õpetaja ei ole läbinud 320-tunnist eripedagoogikakursust, on olemas vajadus õpetada individuaalse õppekava alusel, kooli on tulnud uute hariduslike erivajaduste ja käitumisprobleemidega õpilased, ollakse üle minemas uuele õppekavale.

Õppeasutuses peetakse arvestust õpetajate osalemise kohta taseme- ja täienduskoolituses ning atesteerimises, jälgitakse iga konkreetse pedagoogi koolitusvajadust. Koolis võimaldatakse kõikidele pedagoogidele iga viie aasta järel 160-tunnine täienduskoolitus, millele lisanduvad lühemad kursused ja õppepäevad.

Päinurme Internaatkooli 11-st õpetajast, kel puudub eripedagoogikaalane kõrgharidus, on kvalifikatsiooninõuete täitmiseks vajalik kursus läbitud kaheksal õpetajal. Kvalifikatsioonikursust pole läbinud kaks õpetajat, kes töötavad koolis esimest aastat, ja õpetaja, kes õpib bakalaureuseõppes. 320-tunnised eripedagoogikakursused on läbitud kahes osas 160-tunniste kursustena. Mitmed õpetajad on 160-tunnise koolituse läbinud mitu korda (3–6 korda). Üks 160-tunnine koolitus on läbitud kahe 80-tunnise osana.

Päinurme Internaatkooli pedagoogid on viimase viia aasta jooksul läbinud täienduskoolitusi kokku 12 675 tunni ulatuses, seega keskmiselt 576 tundi. Pedagoogide täienduskoolituse maht on oluliselt suurem kui vabariigi võrdlusgrupi keskmine.

Õpetajad on koolitustes osalenud kokku 8294 tundi ehk keskmiselt 592 tundi. Õpetajate koolituse raamnõuetes sätestatud 160 tunni nõue on täidetud kõikide pedagoogide puhul (v.a esimest aastat koolis töötav ja bakalaureuseõppes õppiv õpetaja).

Koolis toimib edukalt õpetajatevahelise koostöö: üksteise tundide külastamise ja analüüsimine kaudu antakse edasi parimaid pedagoogilisi kogemusi töös hariduslike erivajadustega lastega. Kuna koolis on erineva pedagoogilise staaži, hariduse ja kogemusega õpetajaid, on tundide analüüsimine vastastikku rikastav. Koolis on toimunud üsna sagedane kaadri uuenemine, seetõttu on kogenumate kolleegide kogemustest õppimine igati positiivne.

Koolisese koostöö kõrval osalevad pedagoogid maakonna õpetajate aineseksioonide töös (tööõpetus, karjäärinõustamine, raamatukogu), samuti võetakse osa Eripedagoogide Liidu ja vabariikliku tööõpetuse aineliiidu tegevusest, tehakse kaastööd eripedagoogika ajakirjale.

Kooli pedagoogid analüüsivad kord õppeaastas arenguvestlusel oma tööd, sealhulgas ka iseseisvat enesetäiendamist (ainekomisjonide töös osalemine, esinemised teabepäevadel, kooliseste ja ülevabariigiliste ainepäevade korraldamine jne).

#### Atesteerimisel omistatud ametijärk

Pedagoogide arengu toetamiseks viiakse õppeasutuses läbi atesteerimisi. Kooli seitsmeliikmeline atesteerimiskomisjon on moodustatud direktori käskkirjaga 01.12.2009 ja muudetud direktori käskkirjadega 06.09.2010 ja 16.02.2011. Atesteerimiskomisjoni koosseis vastab haridusministri 2.10.2002. a määruse nr 69 „Pedagoogide atesteerimise tingimused ja kord“ nõuetele.

Õppeasutuse 14-st õpetajast on vanempedagoogi ametijärguga kolm, pedagoogi ametijärguga kaheksa, ametijärguta kolm õpetajat.

Neli õpetajat, kelle kvalifikatsioon vastab haridusministri määrusega kehtestatud nõuetele ja kes on koolis tulemuslikult töötanud vähemalt ühe aasta, on atesteeritud pedagoogiks, nagu näeb ette haridusministri 2.10.2002. a määruse nr 69 „Pedagoogide atesteerimise tingimused ja kord“ § 6.

Pedagoogi ametijärk on omistatud õpetajale, kelle kvalifikatsioon ei vasta haridusministri määrusega kehtestatud nõuetele. Bakalaureusekraadi (2009) omandanud õpetaja on atesteeritud pedagoogiks 1.09.2009. Atesteerimise läbiviija ei ole lähtunud haridusministri 2.10.2002. a määruse nr 69 „Pedagoogide atesteerimise tingimused ja kord“ § 4 lg 1 punktist 1. Õpetaja ei oma magistrikraadi, seetõttu ei saa tema tasemeharidust lugeda kvalifikatsiooninõuetele vastavaks (haridusministri 26.08.2002. a määruse nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ § 37 lg 11) ning talle ametijärku omistada.

Pedagoogi ametijärku ei kohaldata Päinurme Internaatkoolis muusikaõpetajale, kes on aastal 1998 atesteeritud teises õppeasutuses pedagoogiks, kuid kelle kvalifikatsioon antud koolis töötades ei vasta nõuetele (EHIS-e sissekanne kinnitab aine õpetamise mittevastavust kvalifikatsiooninõuetele).

Kunsti- ja tööõpetuse õpetaja atesteeriti 2006. a pedagoogiks kasvatajana. Alates 2007. aastast töötab kasvataja ka õpetajana. Kool ei kohalda tema suhtes õpetajana pedagoogi ametijärku.

Kasvatajana on pedagoogiks atesteeritud ka inglise keele õpetaja (2005), kelle suhtes ei kohaldata samuti pedagoogi ametijärku, kuna tema kvalifikatsioon ei vasta õpetajana haridusministri määrusega kehtestatud nõuetele.

Eesti Hariduse Infosüsteemi andmetel on hetkel koolis neli vanempedagoogi, neist kaks omavad vanempedagoogi ametijärku 2007. aastast (käsitööõpetaja ja kasvataja) ja kaks 2008. aastast (direktori asetäitja kasvatusalal, 7. kl õpetaja).

2007. a direktori käskkirjaga moodustatud atesteerimiskomisjoni koosseisu kuulusid maavalitsuse esindaja, koolinõukogu esindaja, direktor, õppealajuhataja, õpetajate esindaja ja ametiühingu usaldusisik. Atesteerimiskomisjoni koosseis ei olnud tervikuna vastavuses haridusministri 2.10.2002. a määrusega nr 69 „Pedagoogide atesteerimise tingimused ja kord“ § 11 lg 2).

Käsitööõpetaja atesteerimise kohta on olemas atesteeritava koostatud oma töö analüüs ning sisekontrolli eest vastutava isiku kirjalik hinnang atesteeritava tööle (õpetajate koolituse raamnõuetes sätestatud õpetaja üld- ja eripädevusnõuetest lähtuvalt), samuti dokumendid koolituste läbimise kohta. Õpetajale omistati vanempedagoogi ametijärk.

Atesteerimiskomisjon omistas vanempedagoogi ametijärku õpilaskodu kasvatajale. Antud atesteerimise kohta on olemas atesteeritava töö analüüs, dokumendid koolituste läbimise kohta, puudub aga sisekontrolli eest vastutava isiku kirjalik hinnang atesteeritava tööle (haridusministri 2.10.2002. a määruse nr 69 „Pedagoogide atesteerimise tingimused ja kord“ § 20 lg 2 p 3).

Nimetatud atesteerimiste kohta puuduvad komisjoni istungite protokollid ja otsused atesteerimisel omistatud ametijärku kohta (haridusministri 2.10.2002. a määruse nr 69 „Pedagoogide atesteerimise tingimused ja kord“ § 16 lg 4 ja § 17 lg 2). On olemas direktori käskkiri kasvatajale vanempedagoogi ametijärku omistamise kohta. Eesti Hariduse Infosüsteemi on kantud atesteerimiskomisjoni otsuse number ja kuupäev.

2008. a 19. märtsil toimus koolis kaks atesteerimiskomisjoni istungit. Ühel istungil arutati pedagoogi ametijärku omistamist õpetajale, kelle kvalifikatsioon ei vastanud haridusministri määrusega kehtestatud nõuetele (puudus nõutav tasemeharidus). Ametijärku omistamiseks esitatud dokumentide hulgas olid dokumendid õpetaja hariduse ja täienduskoolituste kohta, puudus atesteeritava oma töö analüüs ja õppeasutuse sisekontrolli eest vastutava isiku kirjalik hinnang atesteeritava tööle (haridus- ja teadusministri 2.10.2002. a määruse nr 69 „Pedagoogide atesteerimise tingimused ja kord“ § 20 lg 2 punktid 2 ja 3).

Nimetatud istung toimus koolinõukogu ning maavalitsuse esindaja osavõtuta. Õpetajale omistati pedagoogi ametijärk. Enne nimetatud atesteerimist oli õpetaja ametijärguta (1.09.2006).

Kooli atesteerimiskomisjon ei lähtunud pedagoogi ametijärku omistamisel haridusministri 2.10.2002. a määruse nr 69 „Pedagoogide atesteerimise tingimused ja kord“ § 10 lõikest 1, mille kohaselt on pedagoogi ametijärku omistamisel atesteerimise läbiviija õppeasutuse juht.

01.01.2011. a on nimetatud õpetaja atesteerimine viidud taas kooskõlla haridusministri 2.10.2002. a määrusega nr 69 „Pedagoogide atesteerimise tingimused ja kord“ (õpetaja on ametijärguta).

Teisel 19. märtsil 2008. a toimunud atesteerimiskomisjoni istungil arutati kuue isiku taotlust vanempedagoogi ametijärku omistamiseks. Vanempedagoogi ametijärk omistati kahele õpetajale. Atesteeritavad koostasid töö analüüsid, milles lähtusid õpetajate koolituse raamnõuetes sätestatud õpetaja üld- ja eripädevusnõuetest. Kõik õpetajad ei ole nimetatud nõudmistest suutnud kinni pidada, mis oli ka üks põhjus, miks isikutele vanempedagoogi ametijärku ei omistatud. Atesteerimiskomisjoni istungit kajastavate dokumentide hulgas on säilinud iga õpetaja kohta komisjoni otsus, kus on selgitatud, miks ametijärku ei omistatud (aluseks haridusministri 2.10.2002. a määruse nr 69 „Pedagoogide atesteerimise tingimused ja kord“ § 4 lg 1 p 1-14, § 7 lg 1 ja § 20 lg 2 p 2,3,4).

Sisekontrolli eest vastutava isiku koostatud õpetajate töö analüüsi aluseks on olnud õpetaja üldpädevusnõuded ja eripedagoogi pädevusnõuded.

Atesteerimise kohta on olemas ka pedagoogide tasemeharidust ja täienduskoolituse tõendavate dokumentide koopiad.

Koolis on ametijärguta kolm õpetajat, kelle kvalifikatsioon ei vasta nõuetele: tööõpetuse õpetaja, 5. kl õpetaja ning elu- ja olustikuõpetuse õpetaja. Nimetatud õpetajatel puudub nõuetele vastav tasemeharidus.

2010/2011. õa on kooli direktor pedagoogide atesteerimisel juhindunud haridusministri 2.10.2002. a määrusest nr 69 „Pedagoogide atesteerimise tingimused ja kord“. Ühe pedagoogi atesteerimine on haridusministri määrusega kooskõlla viimata (magistriõppes õppiv pedagoog).

Atesteerimisdokumente ei ole õppeasutuses korrektselt säilitatud.

### III. Teemaatilise riikliku järelevalve prioriteedist lähtuv kokkuvõte

1. Päinurme Internaatkoolis on kehtestatud 23,378 ametikohta, täidetud on 20,164 ametikohta.
2. Pedagoogide ametikohad täidetakse avaliku konkursi korras.
3. 2010/2011. õa töötab koolis 22 pedagoogi: direktor, direktori asetäitjad õppealal ja kasvatusalal, õpetajad, kasvatajad, kaks logopeedi, sotsiaalpedagoog, ringijuhid.
4. Haridusministri määrusega kehtestatud nõuetele vastab 71,88% pedagoogide kvalifikatsioon.
5. Õpetajana töötavaid isikuid on 14, seitsme õpetaja (50%) kvalifikatsioon vastab nõuetele. Kasvatajana töötavaid isikuid on üheksa, nõuetele vastab seitsme kasvataja kvalifikatsioon (77,8%). Logopeede on kaks, mõlema kvalifikatsioon vastab nõuetele. Ringijuhite on neli, kõikide kvalifikatsioon vastab nõuetele (100%).
6. Kooli juhtkonna kvalifikatsioon vastab nõuetele. Direktoril ja tema asetäitjal kasvatusalal on magistriskraadile vastav pedagoogiline kõrgharidus ja läbitud või läbimisel kvalifikatsiooninõuete täitmiseks vajalik täienduskoolitus. Direktori asetäitjal õppetöö alal on eripedagoogikas magistriskraad.
7. Kooli 14 õpetajast on eripedagoogikaalase kõrgharidusega kolm, muu pedagoogilise kõrgharidusega viis õpetajat. Pedagoogiline keskeriharidus on kahel õpetajal.
8. Kvalifikatsiooninõuete täitmiseks vajalik koolitus on läbitud kaheksal kasvatajana töötaval isikul, ühel kasvatajal on läbitud pool täienduskoolituse mahust.
9. 11 õpetajal on läbitud kvalifikatsiooninõuete täitmiseks vajalik täienduskoolitus, mitmel õpetajal on nimetatud koolitus läbitud korduvalt.
10. Õpetajad, kes pole läbinud kvalifikatsiooninõuete täitmiseks vajalikku täienduskoolitust, on arvatud õppeasutuse koolitusplaani.
11. Õppeasutuses peetakse arvestust õpetajate osalemise kohta taseme- ja täienduskoolituses ning atesteerimises, jälgitakse iga konkreetse pedagoogi koolitusvajadust.
12. Pedagoogide koolitamisel lähtutakse vajadusest tagada kõikide pedagoogide kvalifikatsiooni vastavus nõuetele.
13. Töötajate tööalane enesetäiendamine toimub õppeasutuse koolituskorra ja koolitusplaani alusel kooli prioriteetidest ning töötaja isiklikust arenguvajadusest lähtuvalt.
14. Koolis võimaldatakse kõikidele pedagoogidele iga viie aasta järel 160-tunnine eripedagoogikaalane täienduskoolitus.
15. Tasemeõppes jätkab õpinguid neli õpetajat, üks bakalaureuse-, kolm magistriõppes.
16. Kooli pedagoogide osalemine täienduskoolituses viimase viie aasta jooksul on olnud väga aktiivne. Kõikide pedagoogide täienduskoolituste keskmine on 576 tundi, mis on oluliselt suurem vabariigi võrdlusgrupi keskmisest.
17. Viimase viie aasta jooksul on õppeasutuse juhid läbinud täienduskoolitusi keskmiselt 646 tundi, õpetajad 592 t, kasvatajad 479,6 t, logopeedid 212,5 t.
18. Koolis toimib edukalt õpetajatevaheline koostöö erialase pädevuse tõstmiseks, samuti toetatakse ja juhendatakse noori õpetajaid.



19. Ühe kasvatajaga, kelle kvalifikatsioon ei vasta nõuetele, on sõlmitud tähtajaline tööleping, teise kasvatajaga tähtajatu tööleping.
20. Seitsme õpetaja kvalifikatsioon ei vasta nõuetele vajaliku tasemehariduse puudumise tõttu.
21. Nelja töötajaga, kelle kvalifikatsioon ei vasta nõuetele, on sõlmitud tähtajaline tööleping (eripedagoogika magistriõppes õppiv õpetaja, bakalaureuseõppes õppiv õpetaja, muusikaõpetaja, elu- ja olustikuõpetuse õpetaja).
22. Kolme õpetajaga, kelle kvalifikatsioon ei vasta nõuetele, on sõlmitud tähtajatu tööleping (kunsti- ja tööõpetuse õpetaja, inglise keele õpetaja, tööõpetuse õpetaja).
23. Õppeasutuse 14 õpetajast on vanempedagoogiks atesteeritud kolm, pedagoogiks kaheksa õpetajat. Kolm õpetajat on hetkel ametijärguta.
24. Pedagoogi ametijärk on omistatud ühele õpetajale, kellel puudub nõutav kvalifikatsioon. Kolme õpetaja puhul, kelle kvalifikatsioon ei vasta antud koolis nõuetele, ei rakendata pedagoogi ametijärku.

#### Positiivsed tähelepanekud

1. Kooli töötajad on kaasatud asutuse arengu planeerimise ja hindamise protsessi ning informeeritud tegevuse tulemustest.
2. Kooli sisehindamisaruandes analüüsitakse põhjalikult ja hinnatakse objektiivselt õppeasutuse kolme viimase aasta personalitööd ning kavandatakse konkreetsed parendustegevused.
3. Enesehindamise tulemusena püstitavad pedagoogid isiklikud arengueesmärgid, mille realiseerumise võimalusi arutatakse asutuse juhiga arenguveestlustel.
4. Koolis toetatakse töötajate osalemist taseme- ja täienduskoolituses, mille tulemusena on pedagoogide täienduskoolituste viimase viie aasta keskmine 576 tundi.
5. Neli pedagoogi jätkab tasemehariduse omandamist, kolm magistri- ja üks bakalaureuseõppes.
6. Õpilaste kasvukeskkond toetab hariduslike erivajadusega õpilaste õpetamist ja kasvatamist.
7. Päinurme Internaatkooli õpilased võtavad aktiivselt osa vabariiklikest erivajadustega lastele mõeldud ettevõtmistest.
8. Koolil on pikaajalised rahvusvahelised koostöökogemused Comeniuse projekti raames.

#### Õppeasutuses vajab parendamist

1. Haridusministri määrusega kehtestatud nõuetele ei vasta seitsme õpetaja ja kahe kasvataja kvalifikatsioon.
2. Nelja töötajaga, kelle kvalifikatsioon ei vasta nõuetele, on sõlmitud tähtajatu tööleping.
3. Pedagoogide atesteerimine ei ole täielikult kooskõlas haridusministri 2.10.2002. a määrusega nr 69 „Pedagoogide atesteerimise tingimused ja kord“.

#### **IV. Ettekirjutused õppeasutuse direktorile:**

1. Tagada Päinurme Internaatkooli õpetajate ja kasvatajate kvalifikatsiooni vastavus haridusministri 26.08.2002. a määrusega nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ kehtestatud nõuetele.

Tähtaeg: 1. september 2011. a

2. Kvalifikatsiooninõuetele mittevastavate pedagoogidega töölepingu sõlmimisel lähtuda „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 75 lõikest 6.

Tähtaeg: 15. juuni 2011. a

3. Pedagoogide atesteerimisel lähtuda haridusministri 2.10.2002. a määrusest nr 69 „Pedagoogide atesteerimise tingimused ja kord“.

Tähtaeg: 15. juuni 2011. a.

Riikliku järelevalve teostas

Anne Viljat